

הרב יוני לביא

בבוקר

הצצה לעולמו הפנימי של הרב: הלבטים, הרגשות, התובנות

לגלות את הניצוץ

פסח? "אהלן הרב. אני יודע שעוד כמה שעות נכנס החג ורציתי לשאול מה אני עושה עם סברס?". לא הבנתי. "סברס?!" מה הבעיה עם סברס? "סליחה, שלא אמרתי", הוא התנצל, "זה החתול הסיאמי שלי. הוא רגיל לאכול תערובת מיוחדת לחתולים שמכילה בשר ודגנים. תהיתי מה אפשר לתת לו בחג שיהיה כשר לפסח?".

דבר תורה לרבנית פורים

כמה שבועות לאחר מכן נכנסתי למאפייה לקנות פיתות עבור מדורת ל"ג בעומר שהיתה אמורה להתקיים באותו לילה. ניגשתי לקופה והבחורה שעמדה מאחורי הדלפק חייכה אלי ואמרה: "היי הרב, זוכר אותי?". אימצתי את מוחי אבל לא הצלחתי. אומנם כמה שנים קודם כיהנתי למשך זמן מה כרב אולפנה, אבל לפי ההופעה החיצונית העלמה הנ"ל לא נראתה דתית כלל. "תזכירי לי...", גמגמתי במבוכה. "אני שירן", היא ציחקקה, "הייתי רבנית פורים בשמינית". תוך שניה צפו הזיכרונות. שירן הייתה בחורה תוססת וחברותית אך בקטע הרוחני כבר אז הייתה 'על הגדר'. אומנם רשומה באולפנה, אבל העסיקו אותה דברים אחרים לגמרי. כעבור שנתיים פגשתי ברחוב את אמא שלה שסיפרה בצער שבתה חזרה בשאלה, גרה עם חבר חילוני בתל אביב, לא שומרת שבת וכשרות ולא מעניין אותה שום דבר שקשור לתורה. "אולי תגידי לי איזה דבר תורה על ל"ג בעומר, הרב?", שירן קטעה את חוט מחשבותיי. ללא ספק, זו הייתה סיטואציה מוזרה. עמדנו כאמצע חשבון בקופה כשהבא בתור ממתין אחרי. מה כבר אני יכול לומר בעשרים שניות? אבל משהו בקול שלה היה ממש מתחנן ולא יכולתי לסרב. "ל"ג בעומר הוא החג של רבי שמעון בר יוחאי, איש הסוד", אמרתי לה, "אבל א נ ח נ ו ה ר י

אלפי שאלות קיבל הרב יוסף יעקובסון מניו-יורק בימי חייו. אך זו ששוגרה למייל שלו באותו לילה חורפי הצליחה להפתיע אותו: "קוראים לי ג'ו ואני גר באוסטרליה. נולדתי כיהודי אבל אני שונא יהדות. תמיד השתדלתי להתרחק מכל מה שקשור לדת הזו. התורה אוסרת לנסוע בשבת ואני נוסע. היא מצווה לא לאכול ביום כיפור ואני אוכל. התחנתני עם גויה נוצריה ואנחנו מגדלים את שני ילדינו כנוצרים. כל יום ראשון אנחנו הולכים לכנסיה ואפילו קניתי לי חלקת קבר בבית הקברות הלא יהודי כדי לוודא שאקבר כגוי". נו, אחרי ההקדמה המטלטלת הזו אתם ודאי תמיהים מה לכל הרוחות האיש הזה רוצה מהרב. ובכן, זו היתה שאלתו: "הבעיה שלי שלמרות כל מה שתיארתי אני עדיין מרגיש כיהודי. יש משהו בתוכי שלא נותן לי מנוח ואני לא מצליח להשתחרר ממנו. הבקשה שלי ממך, אדוני הרב, היא שתעזור לי לעשות 'גיור הפוך'. כלומר, כמו שגוי יכול לעבור תהליך גיור ולהיעשות יהודי, כך יש מן הסתם מסלול הפוך שיעזור לי להפוך מיהודי לגוי ולהיפטר סופית מההרגשה המטרדית שאני עדיין יהודי...".

סְפָרִים נְשׂוּר לְפָסַח

אחת החוויות המרתקות שרב זוכה להן היא לגלות את הניצוץ. לעמוד מול יהודי שבמבט חיצוני נראה שהתנתק ואפילו התנכר לכל מה שקשור לתורה ואמונה, ואז לגלות בין הגחלים השרופות בוער ניצוץ. לזהות שבתוך הפחם השחור עדיין רוחשת שלהבת. זה בדיוק מה שדאגשתי כשבבוקרו של ערב פסח התקשר אלי צבי, בחור שהכרתי זה מכבר. הוא גדל במשפחה תורנית אבל בסוף התיכון חזר בשאלה בכל הכוח ומאז לא משך ידו ממגוון איסורים ועבירות. מה הביא אותו להתקשר אלי בערב

אנשים פשוטים. לא מבינים בקבלה ובפנימיות התורה. מה החג הזה בעצם בא לומר לנו?". מבלי לחכות לתשובתה המשכתי. "אולי הוא בא לומר שכמו לתורה כך לכל הדברים בעולם יש חיצוניות ופנימיות. גוף ונשמה. ל"ג בעומר בא ללמד אותנו את "תורת הסוד". להזמין אותנו להפסיק להתמקד בחיצוניות של האנשים והמעשים, ולהתאמץ לחדור עמוק יותר, אל הלב ואל הנשמה שמאירים בתוכם". עשרים השניות שלי נגמרו והלקוח הבא כבר הניח על המשקל שקית עם קוראסונים. "ווי, מה זה תורה", אמרה לי רבנית פורים שבעיניי נצצו דמעות, "שיהיה לך ל"ג שמח".

מה הצבע של הנשמה שלך?

אתם בטח סקרנים לדעת מה קרה עם היהודי האוסטרלי שרצה "גיור הפוך". האם נמצא פתרון לאיש שאחרי כל מה שניסה - חילול שבת וחג, נישואים עם גויה, הליכה לכנסיה, עדיין הניצוץ היהודי מנקר בליבו כמו היתוש במוחו של טיטוס. האם יש דרך בה יוכל בכל זאת להיעשות לגוי גמור בלי שמץ יהדות בתוכו?

ובכן, הרב יעקובסון כתב לו חזרה כך: "ידידי היקר. עם כל הרצון הטוב לעזור לך, אני חושש שבלתי אפשרי למלא את בקשתך. כמו שדג לא יוכל לעולם להיות ציפור כך יהודי אינו יכול להפוך לגוי. כי כמו שיש לעיניים שלך צבע ואינך יכול לשנות אותו, כך גם לנשמה שלך יש צבע ולעולם לא תוכל לשנות אותו. אתה יהודי כמו שמשך רבינו היה יהודי וכמו שרוד המלך היה יהודי, כך ברא אותך אלוקים ולעולם לא תוכל לשנות זאת. מה שכן, אם תסכים לתת צ'אנס כדי להבין מה זה באמת אומר להיות יהודי, אולי תגלה שזה לא כל כך גרוע כמו שחשבת...".

אני שונא יהדות. תמיד השתדלתי להתרחק מכל מה שקשור לדת. התורה אוסרת לנסוע בשבת ואני נוסע. היא מצווה לא לאכול ביום כיפור ואני אוכל. התחנתני עם גויה ואנחנו מגדלים את שני ילדינו כנוצרים. כל יום ראשון אנחנו הולכים לכנסיה ואפילו קניתי לי חלקת קבר בבית הקברות הלא יהודי כדי לוודא שאקבר כגוי